

Professor emeritus, dr.phil. Jens Erik Skydsgaard

16. april 1932 - 17. juli 2014

af Signe Isager

Photo: AB-J 2003

Jens Erik Skydsgaard er afdøet ved døden, 82 år gammel. Det er, som om en vulkan er udslukt. Skydsgaard var altid virksom. Det boblede og buldrede, og mindre udbrud kunne forekomme. Omkring vulkanen var der ekstra frugtbar. Man kunne ikke være i tvivl om undertonen af alvor.

Billedet holder ikke til mere. Det er en ener inden for dansk antik-forskning, som nu er død. Skydsgaards spændvidde var stor. Den modsvarer de forskellige typer af arbejdspladser, som hans cand. mag-eksamen i historie og klassisk filologi gav ham adgang til. Det var gymnasieskolen, Antiksamlingen på Nationalmuseet, Det Danske Institut for Videnskab og Kunst i Rom, og endelig Historisk Institut på Københavns Universitet. Ingen af de verdener gav han siden slip på.

I september 1966 tiltrådte Skydsgaard stillingen som den første ordinære amanuensis for Det danske Institut for Videnskab og Kunst i Rom. Instituttet skulle samme sommer være flyttet ind i den nye bygning på Via Omero, men byggeriet var op mod et år forsinket. Det var derfor under mere beskedne forhold, på instituttets gamle adresse i Via Zanardelli, at Jacob og jeg som stipendiater kom til at dele væg og (blokeret) dør med Inger og Jens Erik Skydsgaard. Inger havde taget orlov fra sin stilling i Statsministeriet for at kunne være med i Rom. Det minderige naboskab blev til et livsvarigt venskab.

Efter hjemkomsten blev Skydsgaard i 1970 den første professor i antikkens historie ved Københavns Universitet. Om hans virke som underviser, vejleder og kollega i det daglige er der allerede skrevet af personer med førstehåndsviden.¹ I sin forskning fortsatte han linjen fra amanuensistiden i Rom. Sammen med to kolleger, hvoraf den ene udover den historiefaglige ballast også havde praktisk erfaring fra militæret, udforskede han antik vejføring i det sydlige Etrurien. Om resultatet af det projekt kan man læse i Mark Poulsen, Niels M. Saxtorph, og Jens Erik Skydsgaard, *Ancient and modern road-systems near Tuscania : continuity or discontinuity*.² Det kan ikke overraske, at deres undersøgelsesresultater står ved magt og endog indgår som anvendt litteratur i en arkæologisk rapport fra 2013, bestilt af det italienske elselskab, som skal trække nye kabler i området.

Jens Erik Skydsgaard var optaget af livets grundvilkår, ikke i teorien, altid konkret og i praksis. De materielle levn havde lige fra begyndelsen en for den tid sjældent fremtrædende plads i hans arbejde med at forstå antikken og videregive sin forståelse af den. Det ses ikke mindst i hans meget læste bog om Pompeii.³

---

1. Vincent Gabrielsen og Anders Holm Rasmussen, *Politiken* 25.07. Bent Blüdnikow, *Berlingske Tidende* 23.07. Torben Svendrup, *Antikkens Venner* 102, 2014, 4-11.

2. *Analecta Romana Instituti Danici* 8, 1977, 19-38.

3. Pompeii, en romersk provinsby, København 1970.

Selv havde jeg et lykkeligt samarbejde med ham om bogen *Ancient Greek Agriculture. An Introduction* (1992). Skydsgaard var allerede ekspert i antikkens og især det romerske landbrug, havde blandt meget andet skrevet disputats om den romerske landbrugsforfatter Varro, *Varro the Scholar: Studies in the first Books of Varro's De Re Rustica* (1968) og år forinden *Den romerske Villa Rustica* (1961).⁴ (Der var i parentes bemærket tale om en grundlæggende interesse. Han var tre år, da hans far fik præstembede i Nr. Vedby på Falster, og frem for at lege deltog han nu hellere med liv og sjæl i forpagterens arbejde med den jord, som hørte til præstegården).

Det var naturligvis Skydsgaard, som skulle skrive den første halvdel af vores landbrugsbog, hvor det virkelig handlede om landbrug. Men vi ville stå inde for hele bogen begge to, så jeg havde det privilegium at være med ham i marken og grundigt studere det græske landskab, oliventræer, vinstokke, tærskelpladser, moderne transhumance og meget mere.

I anledning af 100-året for indførelsen af den nye skoleordning af 1903 skrev Skydsgaard en smuk og oplysende artikel om sin morfar: Rektor Julius Nielsen – en (næsten) glemt skolemand.⁵ Det gav ham anledning til at sætte ord på, hvad han fandt vigtigt i livet. “Der er dog andet, som tæller, end videnskabelig produktion” hedder det i indledningen som kommentar til en noget rask dom over skolemanden fra en af dennes samtidige. Artiklen handler om dette andet, eksemplificeret ved morfarens levnedsløb. Ansvar for undervisning og uddannelse af unge mennesker var nok det allervigtigste for Skydsgaard i hans professionelle liv. Hermed menes selve undervisningen, men også det seje politiske og administrative arbejde for at opnå de bedste betingelser for undervisningens indhold og rammer.

Sine medmennesker mødte han befriende ligefremt og “uden persons anseelse”, men brysk kunne han forekomme, og det var han klar over. Da han uden varsel og kort efter sin tiltræden som professor blev bedt om at overtage den mundtlige eksamination af nogle studerende for en kollega, skal han derfor have mødt dem med ordene: “Nu

---

4. En fuldstændig oversigt er udfærdiget af Kirsten Kvist i festskriftet til 70-årsdagen: *Ancient History Matters*, Ascani, Gabrielsen, Kvist & Holm Rasmussen eds., Rom 2002, 317-321.

5. Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie. Årbog for 2003, 68-74. Artiklen er tilgængelig på internettet under www.uddannelseshistorie.dk.

skal De ikke blive bange for at se mig. Jeg er så rar!”⁶ Skydsgaard var et hjertensgodt menneske med et stort overskud, og han foretrak at få os til at le. Til mig var det standard i overdreven forargelse at udbryde: “Nej, vet du inte det!!”. Det svar havde jeg nemlig engang i hans påhør fået af en svensk professor.

Træt efter de mange år med fuldt engagement i arbejdslivet fratrådte Jens Erik Skydsgaard sin stilling som professor i 2001. Et svigtende helbred satte kort efter en stopper for mange, og hurtigt de fleste af hans gøremål. Sine sidste, vanskelige år gennemlevede han i stoisk ro. Omkring vulkanen vil der fortsat være frugtbart.

---

6. Kollegaen, senere valgmenighedspræst Torben Damsholt, ved Jens Erik Skydsgaards bisættelse i Skt. Thomas kirke den 29. juli 2014.